

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) 2025/1891

z dnia 17 września 2025 r.

zmieniające rozporządzenie (UE) 2023/915 w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych poziomów arsenu nieorganicznego w rybach i innej żywności pochodzenia morskiego**(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (EWG) nr 315/93 z dnia 8 lutego 1993 r. ustanawiające procedury Wspólnoty w odniesieniu do substancji skażających w żywności ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 2 ust. 3,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu Komisji (UE) 2023/915 ⁽²⁾ określono najwyższe dopuszczalne poziomy niektórych zanieczyszczeń w środkach spożywczych, w tym arsenu nieorganicznego w określonych środkach spożywczych.
- (2) Arsen jest wszechobecnym metaloidem występującym w niskich stężeniach w skałach, glebie i naturalnych wodach gruntowych. Działalność antropogeniczna przyczyniła się do zwiększenia poziomu arsenu w środowisku na skutek emisji przemysłowych (górnictwo, wytop metali nieżelaznych i spalanie paliw kopalnych), a także stosowania arsenu jako składnik w nawozach, środkach do konserwacji drewna, środkach owadobójczych lub herbicydach. Chociaż narażenie przez skórę i przez drogi oddechowe jest możliwe, głównymi drogami narażenia na arsen są żywność i woda pitna.
- (3) W dniu 12 października 2009 r. Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności („Urząd”) przyjął opinię w sprawie arsenu w żywności ⁽³⁾, w której stwierdził, że arsen nieorganiczny może powodować raka płuc, pęcherza i skóry oraz uszkodzenie skóry, a także określił zakres wartości najniższej dawki wyznaczającej (BMDL₀₁) pomiędzy 0,3 a 8 µg/kg masy ciała dziennie. Ponieważ szacowane narażenie z dietą na arsen nieorganiczny konsumentów w Europie spożywających przeciętne i duże ilości znajduje się w zakresie wskazanych wartości BMDL₀₁, nie można wykluczyć możliwości wystąpienia ryzyka dla niektórych konsumentów. W związku z tym rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1006 ⁽⁴⁾ ustanowiono najwyższe dopuszczalne poziomy arsenu nieorganicznego w różnych środkach spożywczych pochodzenia lądowego.
- (4) W sprawozdaniu naukowym z 2021 r. ⁽⁵⁾ Urząd ocenił przewlekłe narażenie z dietą populacji europejskiej na arsen nieorganiczny, biorąc pod uwagę najnowsze dane dotyczące występowania arsenu nieorganicznego w żywności, potwierdzając przy tym znaczenie żywności pochodzenia lądowego dla narażenia, a także stwierdził, że w niektórych państwach grupy żywności, takie jak „ryby i inna żywność pochodzenia morskiego”, należą w przypadku populacji dorosłych do prawdopodobnych źródeł narażenia na arsen nieorganiczny.
- (5) Na podstawie najnowszych danych dotyczących występowania oraz w oczekiwaniu na konsultacje dotyczące potencjalnych najwyższych dopuszczalnych poziomów arsenu w rybach i innej żywności pochodzenia morskiego rozporządzeniem Komisji (UE) 2023/465 ⁽⁶⁾ obniżono najwyższy dopuszczalny poziom arsenu nieorganicznego w ryżu białym i ustanowiono najwyższe dopuszczalne poziomy dla niektórych rodzajów żywności pochodzenia lądowego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 37 z 13.2.1993, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1993/315/oj>.

⁽²⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/915 z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów niektórych zanieczyszczeń w żywności oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1881/2006 (Dz.U. L 119 z 5.5.2023, s. 103, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/915/oj>).

⁽³⁾ Panel EFSA ds. zanieczyszczeń w łańcuchu żywnościowym (CONTAM); Opinia naukowa dotycząca arsenu w żywności. Dziennik EFSA 2009; 7(10):1351, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2009.1351>.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1006 z dnia 25 czerwca 2015 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1881/2006 w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych poziomów nieorganicznego arsenu w środkach spożywczych (Dz.U. L 161 z 26.6.2015, s. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1006/oj>).

⁽⁵⁾ Sprawozdanie naukowe EFSA na temat przewlekłego narażenia z dietą na arsen nieorganiczny, Dziennik EFSA 2021; 19(1): 6380, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2021.6380>.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/465 z dnia 3 marca 2023 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1881/2006 w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych poziomów arsenu w niektórych środkach spożywczych (Dz.U. L 68 z 6.3.2023, s. 51, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/465/oj>).

- (6) W dniu 28 listopada 2023 r. Urząd przyjął opinię naukową w sprawie aktualizacji oceny ryzyka dotyczącej arsenu nieorganicznego w żywności (⁽⁷⁾). Urząd stwierdził, że badania epidemiologiczne wykazują, iż długotrwałe spożycie arsenu nieorganicznego z dietą lub wodą pitną wiąże się ze zwiększonym ryzykiem wystąpienia kilku niepożądanych skutków, w tym raka płuc, pęcherza i skóry. Urząd zastosował BMDL₀₅ wynoszący 0,06 µg/kg masy ciała dziennie i zastosował podejście w oparciu o margines narażenia. Uznał on, że u osób dorosłych marginesy narażenia są niskie (zakres między 2 a 0,4 w przypadku konsumentów spożywających przeciętne ilości oraz między 0,9 a 0,2 w przypadku narażenia dla 95. percentyla) i stwierdził, że w związku z tym obecne narażenie na arsen nieorganiczny stwarza zagrożenie dla zdrowia pomimo wątpliwości.
- (7) W celu dalszego obniżania narażenia populacji na arsen nieorganiczny należy ustanowić najwyższe dopuszczalne poziomy w odniesieniu do ryb i innej żywności pochodzenia morskiego, które przyczyniają się do tego narażenia.
- (8) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (UE) 2023/915.
- (9) Z uwagi na to, że niektóre środki spożywcze objęte niniejszym rozporządzeniem mają długi okres przydatności do spożycia, oraz w celu zapobiegania powstawaniu odpadów żywnościowych, ryby i inna żywność pochodzenia morskiego, które zostały zgodnie z prawem wprowadzone do obrotu przed datą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, powinny mieć możliwość pozostania w obrocie do upływu daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia.
- (10) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (UE) 2023/915 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 10 ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:
 - a) formuła wprowadzająca otrzymuje brzmienie:
„Żywność wprowadzona zgodnie z prawem do obrotu przed datami, o których mowa w lit. a)–q), może pozostać w obrocie do upływu daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia.”;
 - b) dodaje się literę w brzmieniu:
„q) 8 października 2025 r. w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych poziomów arsenu nieorganicznego określonych w załączniku I pkt 3.4.5, 3.4.6, 3.4.7 i 3.4.8”;
- 2) w załączniku I wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 17 września 2025 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

(⁽⁷⁾) Opinia naukowa dotycząca aktualizacji oceny ryzyka dotyczącej arsenu nieorganicznego w żywności, Dziennik EFSA 2024;22:e8488, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2024.8488>.

ZAŁĄCZNIK

W sekcji 3 (Metale i inne pierwiastki) podsekcji 3.4 (Arsen) załącznika I do rozporządzenia (UE) 2023/915 wprowadza się następujące zmiany:

1) wiersz drugi otrzymuje brzmienie:

		„Arsen nieorganiczny (suma As ^(III) i As ^(V))	Najwyższy dopuszczalny poziom w przypadku arsenu nieorganicznego ma zastosowanie do produktów wymienionych w pkt 3.4.1–3.4.8.”
--	--	---	--

2) pkt 3.4.5 oraz wiersz powyżej otrzymują brzmienie:

„3.4.5	Mięso następujących ryb:		Najwyższy dopuszczalny poziom ma zastosowanie do świeżej masy. W przypadku gdy ryba jest przeznaczona do spożycia w całości, najwyższy dopuszczalny poziom stosuje się do całej ryby. W przypadku żywności suszonej, rozcieńczonej, przetworzonej lub wieloskładnikowej stosuje się art. 3 ust. 1 i 2.
3.4.5.1	Gatunki inne niż wymienione w pkt 3.4.5.2	0,10	
3.4.5.2	Żabnica, nawęd i <i>Kathetostoma</i> (gatunki <i>Lophius</i> ; <i>Kathetostoma giganteum</i>), płastugokształtne (gatunki <i>Pleuronectiformes</i>), plamiak (<i>Melanogrammus aeglefinus</i>), śledź atlantycki (gatunki <i>Clupea</i>), rajokształtne (gatunki <i>Rajidae</i>) oraz rekin (wszystkie gatunki).	0,50	
3.4.6	Skorupiaki		Najwyższy dopuszczalny poziom ma zastosowanie do świeżej masy. Najwyższy dopuszczalny poziom stosuje się do mięsa z przydatków i odwłoka, co oznacza, że nie dotyczy on głowotułowia skorupiaków. W przypadku krabów i skorupiaków miękkoodwłokowych (<i>Brachyura</i> i <i>Anomura</i>) najwyższy dopuszczalny poziom ma zastosowanie do mięsa z przydatków. W przypadku żywności suszonej, rozcieńczonej, przetworzonej lub wieloskładnikowej stosuje się art. 3 ust. 1 i 2.
3.4.6.1	Kraby i skorupiaki miękkoodwłokowe (<i>Brachyura</i> i <i>Anomura</i>), krewetki (wszystkie gatunki).	0,10	
3.4.6.2	Skorupiaki inne niż wymienione w pkt 3.4.6.1 i 3.4.6.3.	0,20	
3.4.6.3	Homarzec (<i>Nephrops norvegicus</i>) i langusta (gatunki <i>Jasus</i>)	1,5	

3.4.7	Małże		Najwyższy dopuszczalny poziom ma zastosowanie do świeżej masy. W przypadku przegrzebka zwyczajnego (<i>Pecten maximus</i>) najwyższy dopuszczalny poziom stosuje się wyłącznie do mięśnia przywodziciela oraz do gonady. W przypadku żywności suszonej, rozcieńczonej, przetworzonej lub wieloskładnikowej stosuje się art. 3 ust. 1 i 2.
3.4.7.1	Przegrzebki	0,10	
3.4.7.2	Małże inne niż wymienione w pkt 3.4.7.1	0,50	
3.4.8	Głownogi	0,050	Najwyższy dopuszczalny poziom ma zastosowanie do świeżej masy. Najwyższy dopuszczalny poziom ma zastosowanie do zwierzęcia bez trzewi. W przypadku żywności suszonej, rozcieńczonej, przetworzonej lub wieloskładnikowej stosuje się art. 3 ust. 1 i 2.
		Arsen całkowity	Najwyższy dopuszczalny poziom w przypadku arsenu ogółem ma zastosowanie do produktów wymienionych w pkt 3.4.9.
3.4.9	Sól	0,50"	